

Drogpolicy och handlingsplan för elever/ungdomar

Drogpolicy och handlingsplan för elever/ungdomar

INLEDNING

Denna drogpolicy och handlingsplan gäller samtliga grundskolor och fritidsgårdar i Östersunds kommun. Fristående grundskolor uppmuntras skapa en egen drogpolicy och handlingsplan, alternativt acceptera denna som sin egen. Föreningsdrivna fritidsgårdar upphandlas efter gällande kvalitetskrav vilka bland annat fastslår fritidsgårdarna som drogfria mötesplatser som ska arbeta med främjande och förebyggande insatser.

DEFINITION

Utifrån gällande lagar avses som droger: alkohol, tobak, narkotika, läkemedel och andra preparat som tas i berusningssyfte, t.ex. medel som används vid sniffning/boffning samt dopningsmedel. Förkortningen ANDT står för alkohol, narkotika, dopning och tobak.

VERKSAMHETENS INRIKTNING

Hälsoperspektivet ska genomsyra verksamheten där friskfaktorer ska stå i fokus.

Skolan ska vara en drogfri miljö och policyn är ett stöd för att främja hälsa samt förebygga tillbud, olyckor och förhindra missbruk.

Motverka och förhindra nyrekrytering av elever till drogmissbruk.

Elever, personal och vårdnadshavare ska medvetandegöras om denna drogpolicy och handlingsplan vid varje läsårsstart.

Skolans samverkan med övriga aktörer inom det förebyggande området ska öka.

Drogpolicy och handlingsplan för elever/ungdomar

Policyn ska följa gällande lagstiftning inom området, exempelvis:

Skollagen

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

Tobakslagen

Rökning är förbjuden i lokaler som är avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet (exempelvis fritids- och ungdomsgårdar) för barn och ungdomar samt på skolgårdar och på motsvarande områden utomhus vid förskolor, fritidshem och fritidsgårdar. Förbudet gäller också då vuxenverksamhet bedrivs i lokalerna samt när ingen skolverksamhet bedrivs, till exempel vid studiedagar enbart för personal, vid föräldramöten på kvällstid och liknande.

Narkotikastrafflagen

Det är straffbart att anskaffa, förvara, använda samt bjuda ut narkotika till försäljning.

FN:s barnkonvention

Skolan är skyldig att skydda barn och ungdomar från droger.

Arbetsmiljölagen

Föreskriver att skolan ska ha en bra arbetsmiljö och är skyldig att förebygga ohälsa och olycksfall bl.a. orsakat av alkohol och narkotika.

Socialtjänstlagen

Skolan har skyldighet att anmäla till socialtjänsten om en elev använder eller misstänks använda narkotika eller missbruka andra droger.

Drogpolicy och handlingsplan för elever/ungdomar

POLICY - Detta gäller i våra verksamheter

Tobak

Användning, försäljning samt innehav av tobak (t.ex. cigaretter, snus, e-cigaretter och vattenpipa) är förbjudet i våra lokaler och på våra skolgårdar samt i verksamhet som sker i skolans regi.

Alkohol

Det är för elever/ungdomar förbjudet att förvara/förtära alkoholhaltiga drycker eller vara alkoholpåverkade inom skolans/fritidsgårdens område eller i verksamheter som sker i skolans/fritidsgårdens regi (t.ex. studieresor).

Sniffning/Boffning

All hantering och bruk av preparat avseende sniffning/boffning är förbjuden och klassas som missbruk. Elev/ungdom får inte vara påverkad inom skolans/fritidsgårdens område eller i verksamheter som sker i skolans/fritidsgårdens regi (t.ex. studieresor).

Narkotika, dopningsmedel och icke ordinerade medicinska preparat

All hantering och bruk av narkotika, dopningsmedel och icke ordinerade medicinska preparat är förbjuden och klassas som missbruk. Elev/ungdom får inte vara påverkad inom skolans/fritidsgårdens område eller i verksamheter som sker i skolans/fritidsgårdens regi (t.ex. studieresor).

Förebyggande åtgärder/Information

En årlig plan för förebyggande arbete mot droger ska finnas på skolan/fritidsgården. I planen ska det framgå hur skolan/fritidsgården ämnar arbeta förebyggande under följande läsår. I planen framgår förebyggande aktiviteter och målgrupp för aktiviteter under läsåret. Det förebyggande arbetet ska sträva efter en ökad medverkan av vårdnadshavare och medvetenhet om ungdomars drogvanor.

Främjande arbete

Ett främjande arbete ska finnas för att bygga starka individer och skapa goda relationer med elever, vårdnadshavare och samarbetspartners. Ett bra bemötande och ett gott klimat bidrar till trygghet och gemenskap samt ger goda förutsättningar för den enskilde att säga nej och avstå från droger. En god dialog och samverkan med hemmen är en viktig skyddsfaktor. Andra exempel på skyddsfaktorer är hög närvaro i skolan, goda kamratrelationer och möjlighet till föräldrastöd. Att inkludera dessa aspekter i den förebyggande planen, samt en väl implementerad drogpolicy, ökar förutsättningarna för ett gott utfall av det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

Utvärdering och revidering

Barn- och utbildningsförvaltningen ska regelbundet utvärdera och revidera drogpolicy/handlingsplanen. Varje skola utvärderar och följer årligen upp sitt drogförebyggande arbete samt skapar en ny förebyggande plan inför nästa läsår.

Drogpolicy och handlingsplan för elever/ungdomar

HANDLINGSPLAN

1. ANDT-samordnare

På varje skola ska en ur personalen utses till ANDT-samordnare som tillsammans med rektor ska ansvara för att ha kontakt med kommunens drogförebyggande koordinator, socialförvaltningen, polisen och intresseorganisationer. Skolans ANDT-samordnare ansvarar för att bevaka konferensen ANDT-konf på Östersunds kommuns administrativa mailsystem ostersund.se, där tips på hur skolan kan arbeta med sitt drogförebyggande uppdrag publiceras. Samordnaren ska även delta på erfarenhetsutbyten tillsammans med andra skolors ANDT-samordnare.

2. Tobak

Om personal upptäcker rökande eller snusande elev/ungdom informeras ansvarig mentor/handledare som i sin tur tar upp ärendet med rektor/chef och elevhälsopersonal. Kontakt tas med vårdnadshavare som informeras om händelsen och rökningens/snusningens skadliga effekter. Eleven/ungdomen ska erbjudas rök/snusavvänjning alternativt hänvisas till var sådan hjälp finns att få. Skolans/verksamhetens uppföljning beslutas i samråd mellan rektor/chef, mentor/handledare/personal och elevhälsopersonal.

3. Alkohol

Om personal får signaler om eller misstänker att elev/ungdom varit alkoholpåverkad informeras ansvarig mentor/handledare som i sin tur tar upp ärendet med rektor/chef och elevhälsopersonal (om det inte anses obehövt). Vidare åtgärder beslutas i samråd mellan rektor/chef, mentor/handledare och elevhälsopersonal. Händelsen anmäls enl. 14 kap.1§ Socialtjänstlagen och vårdnadshavare kontaktas.

Om personal under verksamhetstid påträffar elev/ungdom alkoholpåverkad ska ansvarig mentor/handledare/personal, rektor/chef och vårdnadshavare omgående kontaktas för att besluta om vidare åtgärder. Verksamhetens uppföljning beslutas i samråd mellan rektor/chef, mentor/handledare/personal och elevhälsopersonal. Händelsen anmäls enl. 14 kap.1§ Socialtjänstlagen

4. Sniffning/Boffning

Om personal misstänker att elev/ungdom sniffat/boffat informeras ansvarig mentor/handledare/personal som i sin tur tar upp ärendet med rektor/chef och elevhälsopersonal (om det inte anses obehövt). Vidare åtgärder beslutas i samråd mellan rektor/chef, mentor/handledare/personal och elevhälsopersonal. Händelsen anmäls enl. 14 kap.1§ Socialtjänstlagen och vårdnadshavare kontaktas.

Om personal under verksamhetstid påträffar elev/ungdom påverkad av sniffning/boffning ska ansvarig mentor/handledare/personal, rektor/chef och vårdnadshavare omgående kontaktas för att besluta om vidare åtgärder. Verksamhetens uppföljning beslutas i samråd mellan rektor/chef, mentor/handledare/personal och elevhälsopersonal. Rektor/chef anmäler ärendet enl. 14 kap.1§ Socialtjänstlagen samt polisanmäler händelsen.

Drogpolicy och handlingsplan för elever/ungdomar

5. Narkotika

Misstanke om narkotikamissbruk kan baseras på att en personal får information av en annan elev/ungdom eller att personal genom egna iakttagelser fått misstankar. Ofta kan det handla om en känsla av att det inte står rätt till med en elev/ungdom men att man inte har konkreta bevis. I detta läge ska kontakt tas med rektor/chef och elevhälsopersonal för samtal. Därefter tas beslut om fortsatta åtgärder.

Om eleven/ungdomen verkar uppenbart påverkad av något ska personalen omedelbart ta kontakt med rektor/chef/elevhälsopersonal för att ta beslut i situationen. Rektor/chef ansvarar för att vårdnadshavare kontaktas och hämtar eleven omgående enligt skolans policy om att elev/ungdom inte får vara påverkad inom skolans/fritidsgårdens område eller i verksamheter som sker i skolans/fritidsgårdens regi (t.ex. studieresor). I de fall bedömning görs att eleven/ungdomen ska drogtestas är det av vikt att rektor/chef/mentor i ett samtal förklarar för eleven/ungdomen samt dennes vårdnadshavare vad som föranleder misstanken. Eleven/ungdomen och dennes vårdnadshavare informeras om att rektor/chef får information om testresultatet. Rektor/chef anmäler ärendet enl. 14 kap.1§ Socialtjänstlagen samt polisanmäler händelsen.

6. Anmälan till socialtjänst

görs i första hand av rektor/chef men all personal har anmälningsplikt vid oro och ansvar för att uppmärksamma problem. Anmälan bör vara skriftlig. Anmälan innebär att skolan/verksamheten står för sin oro över att eleven/ungdomen far illa men det är socialtjänstens uppgift att utreda, bedöma elevens/ungdomens situation och behov.

7. Polisanmälan

görs av rektor/chef då det finns misstanke om brott t.ex. i samband med försäljning och uppgifter om missbruk av droger och/eller illegal alkohol.

8. Drogtest

Ett drogtest kan utföras av hälsocentral, polis alternativt skolsköterska. Skolsköterskan kan utföra drogtestet på uppdrag av rektor efter analys i ett elevhälsomöte.¹ Om skolsköterskan tar på sig uppdraget tar hon/han över ansvaret för testningen, se "Narkotikamisstanke om användning", i pärm "Anvisningar instruktioner för skolhälsovårdsarbete". Samråd sker vid behov med berörd mentor/handledare.

Rektor ansvarar för att vårdnadshavare kontaktas angående drogtest samt testresultat. Skolsköterska ansvarar för information till rektor. Rektor informeras angående testresultat. Rektor ansvarar för vidare planering.

Det går inte att tvinga någon till provtagning. Endast polisen har sådana befogenheter och då endast i mycket speciella fall. Eleven informeras om vad en vägran till provtagning innebär - att misstanken kvarstår och att andra åtgärder kommer att vidtas. Rektor ansvarar för att vårdnadshavare för minderårig informeras snarast möjligt.

¹ Elevhälsomöte avser möte där elev, vårdnadshavare, rektor, mentor, kurator och/eller skolsköterska deltar samt om möjligt handläggande socialsekreterare.

Drogpolicy och handlingsplan för elever/ungdomar

Positivt utfall av drogtest

Resultatet visar att eleven har förekomst av en eller flera droger i kroppen. Samtal hålls med eleven/ungdomen och dennes vårdnadshavare som även informeras om fortsatta åtgärder från skolans/verksamhetens sida såsom elevhälsomöte och anmälan till socialtjänsten. Rektor kompletterar anmälan till socialtjänsten.

Negativt utfall av drogtest

Eleven har lämnat det urinprov som överenskommits och resultatet påvisar ingen förekomst av droger. Beroende på den problembild som eleven uppvisat övervägs behovet av andra åtgärder inom ramen för ett åtgärdsprogram. Eleven ges extra uppmärksamhet och erbjuds uppföljande samtal (med eller utan vårdnadshavare).

Uppföljning

Rektor tar ansvar för att samordna insatser och uppföljning runt eleven. Om eleven inte följer givna instruktioner/vägrar samarbeta och upprepar sitt missbruk ska en dialog föras i samråd med vårdnadshavare, rektor, socialtjänst, mentor samt eventuellt polis. Överträdelse i enlighet med policyn leder till att en elev stängs av i enlighet med 5 kap. 14§ Skollagen.

Tecken/symtom som kan tyda på missbruk

Det finns tecken som verksamheten ska uppmärksamma som kan tyda på narkotikamissbruk. Exempelvis om en elev/ungdom får låg närvaro, beteendeförändringar, trötthet, byter kamrater och inte vårdar sin hälsa. Att tidigt upptäcka narkotikamissbruk är svårt. Tecknen är till en början vaga och missbrukaren döljer eller bagatelliserar sitt drogintag. Det är viktigt att vuxna reagerar och agerar vid oro. En god kontakt med ungdomarnas/elevernas vårdnadshavare kan främja en tidig upptäckt.

Bra länkar

www.riskbruk.se
www.drugsmart.com / www.can.se
www.droginfo.com
www.folkhalsomyndigheten.se
www.cannabishjalpen.se
www.umo.se
www.1177.se
www.tonarsparloren.se